

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 13. november 2024

Sak: 2024/1489

Klager: A

Klagemotpart: Elvia AS

Saken gjelder: *Saken gjelder klage på vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi (RME) datert 14. mars 2024 i uenighetssak mellom nettkunden A og nettselskapet Elvia AS. I vedtaket slo RME fast at nettselskapet hadde anledning til å benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier overfor nettkunden, jf. kontrollforskriften § 17-9. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.*

Energiklagenemndas medlemmer:

Edna Grepperud, Tormod Anders Sletten og Morten Sundt.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fattet 14. mars 2024 vedtak om at nettselskapet Elvia AS (heretter «Elvia» eller «nettselskapet») hadde anledning til å benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier overfor nettkunden A (heretter «klager»), jf. forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) § 17-9.
- (2) Klager brakte inn saken som en uenighetssak for RME ved klage den 16. juni 2023. Klager hevdet at Elvia ikke kunne belaste henne med tilleggsgebyr for valg av måler uten kommunikasjonsenhet. Klager mente gebyret var dobbeltfakturerings av en tjeneste som hun allerede betaler for gjennom fastleddet. Ifølge klager kunne ikke nettselskapet kreve avlesningsgebyr når klager selv leser av målertall og sender inn minst en gang årlig. Ifølge klager er måleravlesning en primærtjeneste, ikke en særskilt tjeneste.
- (3) RME bekreftet mottak den 4. oktober 2023 og opplyste at de tok sikte på å avgjøre saken innen 31. desember 2023. Den 21. desember 2023 sendte RME orientering om at behandlingen av saken ville ta lengre tid grunnet stor saksmengde.
- (4) RME sendte partene varsel om vedtak den 14. februar 2024.
- (5) Klager sendte merknader til varselet den 22. februar 2024.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (6) I brev 14. mars 2024 informerte RME at de ville realitetsbehandle klagen til tross for likhetstrekk med en tidligere klage fra klager, som ble avgjort av Olje- og energidepartementet 1. juli 2021. Det ble pekt på at det var tale om en ny hjemmel og tariff for en ny tidsperiode.
- (7) RME fattet følgende vedtak den 14. mars 2024:
- «Elvia AS har anledning til å benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier overfor [A], jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-9.»
- (8) Klager påklaget vedtaket den 3. april 2024. Nettselskapet ble orientert om klagen den 24. juni 2024.
- (9) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 1. oktober 2024.
- (10) Klager og klagemotpart har i brev datert 7. oktober 2024 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (11) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 7. november 2024

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (12) I vedtaket datert 14. mars 2024 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn og partenes anførsler. RME vurderer saken i lys av lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) med tilhørende forskrifter. Det pekes på at RME ikke kan behandle spørsmål som ligger utenfor deres myndighet. RME vurderer derfor ikke klagers anførsler om brudd på markedsføringsloven eller innholdet i nettleieavtalen. RME fremhever at nettleieavtalen er et privatrettslig forhold mellom kunde og nettselskap, og at en klage på innholdet eventuelt må rettes til Elklagenemnda.
- (13) RME legger til grunn at kunden ikke har installert AMS med aktiv kommunikasjonsenhet. Slik RME ser det, er det to spørsmål i saken. For det første om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter § 17-9 innebærer en dobbeltbetaling, og for det andre hvilke plikter som påligger nettselskapet for å benytte seg av denne tariffen.

Spørsmålet om dobbeltbetaling

- (14) RME peker på at det følger av kontrollforskriften § 17-9, at nettselskap kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdier hos kunder som ikke har fjernavlest måler. Tariffen er standardisert til 1500 kr/året ekskludert merverdiavgift, jf. § 17-9 annet ledd. RME viser til at kunden mener tariffen for ikke-fjernavleste målere utgjør en dobbeltbetaling, siden hun også betaler fastledd. RME forstår det slik at det i den forbindelse vises til bestemmelsen i § 14-2. Nettleiens fastledd etter § 14-2 er et beløp som skal dekke nettselskapenes kundespesifikke kostnader, pluss en del av deres øvrige kostnader. Fastleddet skal differensieres basert på kundens etterspørsel etter effekt. For kunder med strømmåler uten aktiv kommunikasjonsenhet vil nettselskapene ha merkostnader i forbindelse med håndteringen og kontrolleringen av de

ikke-fjernavleste måleverdiene. Disse merkostnadene har nettselskapene ifølge RME anledning til å hente inn gjennom et standardisert beløp i tariff for ikke-fjernavleste måleverdier, jf. § 17-9. RME mener at det dermed er snakk om to ulike tariffer, og ikke en dobbeltbetaling. RME viser til at dette tidligere er stadfestet av Energiklagenemnda.

- (15) RME beregner årlig en tillatt inntekt for hvert nettselskap. Den tillatte inntekten avgjør hvor mye tariffinntekter nettselskapet kan hente fra kundene. Inntektsreguleringen sørger for at nettselskap som benytter seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverder, ikke kan kreve de samme inntektene gjennom den ordinære nettleien. Dette er ikke synlig på kundens nettleiefaktura, men fremgår i nettselskapets rapportering til RME. RME vurderer derfor at det ikke foreligger en dobbeltbetaling ved at kunden blir fakturert både ordinær nettleie og tariff for ikke-fjernavleste måleverdier.

Når kan tariff for ikke-fjernavleste måleverdier benyttes

- (16) Nettselskapene kan ifølge RME benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier overfor kunder som ikke har fjernavlest måler, hvis manglende fjernavlesing skyldes forhold på kundens side, jf. § 17-9 første ledd. RME har presisert at fritak fra installasjon av AMS er et forhold på kundens side. Kunden har vanligvis i slike tilfeller fått fritak fra AMS med aktiv kommunikasjonsenhet fordi installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe. Kunden får da fritak fra installasjon av måler med aktiv kommunikasjonsenhet, men ikke fra tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. RME viser til at dette tidligere er slått fast av Energiklagenemnda.
- (17) Det vises deretter til forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) § 3-3 annet ledd. Det følger av bestemmelsen at alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret, og at nettselskapet skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste. Bestemmelsen innebærer ifølge RME ikke at nettselskapene må foreta en stedlig kontroll av de ikke-fjernavleste måleverdiene. Hvorvidt det er nødvendig med årlig stedlig kontroll for å oppfylle kravet, er etter RMEs vurdering opp til nettselskapet å vurdere. Utover dette oppstiller ikke § 17-9 plikter for nettselskapet for å benytte seg av tariffen, ifølge RME. RMEs konklusjon er at Elvia derfor har anledning til å benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier overfor kunden, jf. kontrollforskriften § 17-9.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (18) Klager har i det vesentlige anført:
- (19) Klage anfører i klage på nettselskap datert 16. juni 2023 at nettselskapet ikke kan belaste kunden med tilleggsgebyr for valg av måler som ikke har kommunikasjonsenhet, siden nettselskapet allerede er forpliktet til å kreve dette inn gjennom fastleddet. Det hevdes at gebyret er en dobbeltfakturering av en tjeneste kunden allerede betaler for. Etter klagers syn kan ikke kontrollforskriften § 17-9 utløses av noe som er dekket av en annen paragraf. Klager viser til at avregningsforskriften § 3-3 ikke pålegger nettselskapet å utføre kontrollavlesning én gang per år om kunden avleser og sender inn måling minst én gang i løpet av året. Dersom nettselskapet ønsker å gjøre dette på eget initiativ, kan det ikke pålegge kunden å betale for dette, ifølge klager. Det henvises til nettleieavtalen § 53 tredje ledd. Klagen understreker at nettselskapet ikke har fått krav om å bytte ut alle målere og

heller ikke å utføre årlig tilsyn hos nettkunder som ikke ønsker å bytte til nettselskapets valg av måler. Gebyret er ifølge klager ikke nettleie. Det er ifølge klager heller ikke et brudd på nettleieavtalen å bestride gebyret. Det pekes på at nettselskapet har leveringsplikt.

- (20) Klager viser i tillegg til lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 11. Klager viser til at nettselskapet ikke har vurdert om forskriften § 17-9 er i strid med markedsføringsloven § 11 første ledd bokstav a, som setter forbud mot å kreve betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten avtale. Klager mener at nettselskapet har forhåndsfakturert henne for en tjeneste hun ikke har bestilt, jf. avregningsforskriften § 7-1a. Klager hevder nettselskapet ikke kan ta betalt for en tjeneste de ikke utfører.
- (21) I klage på RMEs vedtak datert 3. april 2024, peker klager på at nettselskapet har avvist hennes klager om fritak fra «ledningsbundet spenningsstøy/elektronisk måler» og at de krever inn bestridt gebyr som nettleie. Ifølge klager er det et kraftig brudd på lovverket dersom det ikke gis fritak og om det kreves gebyr for noe som ikke utføres.
- (22) Nettselskapet har ifølge klager knapt manuell håndtering av måleverdiene som grunnlag for å kreve et urimelig gebyr. Kostnadene går ifølge klager inn i nettselskapets ordinære måle- og avregningsansvar. Klager opplyser at manuell sjekk kun har skjedd én gang i 2023, og at hun har blitt avkrevd gebyr for dette siden 2019. Dersom nettselskapet velger å fakturere for manuell sjekk av måler, må dette etter klagers syn etterfaktureres og ikke forhåndsbetales via tariff.
- (23) Ifølge klager er det urimelig å påføre kunden ekstra kostnader når nettselskapet er gitt to muligheter for å gi unntak fra AMS-måler etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstavene a og b. Klager understreker at nettselskapet ikke er pliktig til å kreve tariffer etter kontrollforskriften § 17-6 eller 17-9, og de er heller ikke pliktige til å bytte måler der de har plikt til å gi fritak etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd.
- (24) Klager hevder måleravlesning er en primærtjeneste for nettselskapet og ikke en særskilt tjeneste. Klager mener at fastleddes må reduseres med et tilsvarende beløp dersom nettselskapet velger å fakturere kunden med et ekstra gebyr. Klager viser til at det ikke hjelper om dette rapporteres inn til RME, men det skal være åpenbart for kunden.
- (25) Korrekt hjemmel for kostnadene er ifølge klager kontrollforskriften § 14-2 tredje ledd.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (26) Klagemotparten har ikke inngitt merknader.

4 Energiklagenemndas vurdering

- (27) Saken gjelder nettkunden As klage over RMEs vedtak om at nettselskapet Elvia AS kan fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i tråd med kontrollforskriften § 17-9.
- (28) Energiklagenemnda viser til at RMEs myndighet til å avgjøre uenighet om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet er begrenset til uenighet med grunnlag i energiregelverket. Spørsmålene knyttet til markedsføringsloven ligger utenfor RMEs myndighetsområde. Energiklagenemnda behandler klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i energiloven og naturgassloven, jf. forskrift 24. oktober 2019 nr. 1420 om

Energiklagenemnda § 1. Nemnda tar derfor heller ikke stilling til anførsler om brudd på markedsføringloven. Nemnda viser til sin vurdering av den samme problemstillingen i sak 2022/0595.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9

- (29) Nemnda vurderer først om nettselskapet kan fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9.
- (30) Kontrollforskriften § 17-9 lyder som følger:

«§ 17-9 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.»

- (31) Bestemmelsen innførte et standardisert beløp for tariffen for ikke-fjernavleste måleverdier. I RME rapport nr. 8/2020 redegjør RME for at beløpet er satt noe lavere enn det nettselskapene selv fastsatte etter kontrollforskriften § 17-6. Det standardiserte beløpet var ment å balansere ulike hensyn. Kunder uten fjernavlesning skulle ikke få en urimelig høy tariff for ikke å benytte standardsystemet for avlesning og oversendelse. Samtidig ble det vektlagt at disse kundene skal bidra til å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier, slik at disse ikke blir veltet over på de andre kundene.
- (32) Tariffen kan kun kreves der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side. Dette er ment å omfatte både tilfeller hvor kunder har fått fritak fra AMS og tilfeller hvor kunder motsetter seg slik installasjon uten å ha fått fritak, jf. RME rapport nr. 8/2020 side 21. Slik saken er opplyst har klager motsatt seg installasjon av AMS. I likhet med RME anser nemnda dette som «forhold på kundens side», jf. kontrollforskriften § 17-9.
- (33) Nettselskapet har derfor anledning til å fastsette tariff for manuell måleravlesning etter § 17-9. Energiklagenemnda viser for øvrig til tidligere avgjørelser hvor de samme problemstillingene er vurdert, eksempelvis 2022/0595 og 2023/0361.

Dobbeltfakturering

- (34) Nemnda tar så stilling til om det foreligger dobbeltfakturering for den samme kostnaden. Klager anfører at nettselskapet får betalt for samme tjeneste to ganger ved fastsettelse av tariff for manuell avlesning.
- (35) Nemnda viser til at den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Prinsippet bak fastsettelsen av nettleien er at den skal reflektere kostnaden ved kundens bruk av nettet. Nettselskapene har anledning til å kreve et gebyr for manuell avlesning av målere, for å dekke kostnadene for kundegruppen som ikke benytter seg av nettselskapets standardsystem for avlesning gjennom AMS. Dette har nemnda slått fast i tidligere avgjørelser, herunder sak 2022/0723. Manuell avlesning må betegnes som en særskilt

tjeneste som normalt ikke ytes nettselskapenes kunder. Denne tariffen kunne tidligere kreves etter kontrollforskriften § 17-6. Nemnda viser til tidligere vedtak om dette, blant annet sak 2021/0969 og 2021/1954. I dag er denne tariffen direkte regulert i kontrollforskriften § 17-9. Som nevnt ovenfor er tariffen fastsatt standardisert for å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier. Nemnda kan ikke se at det foreligger dobbelfakturerings ved at klager faktureres både for ordinær nettleie og gebyr for manuell avlesning.

5 Vedtak

(36) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202310662-7 av 14. mars 2024 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Bergen, 13. november 2024

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Tormod Anders Sletten
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

